

Somogyi Szilveszter kriptája

Pálffy polgármester nyilatkozata

(A Délmagyarország munkatársától.) Somogyi Szilveszter kriptájának kibővítése, illetve a koporsó kicserélése körül támadt nyilatkozatok, valamint a kisgyűlési határozat megfellebbezése ügyében Pálffy József dr. polgármester kedden a következő nyilatkozatot tette:

— Nagyon sajnálatosnak tartom, hogy néhai Somogyi Szilveszter sírhelyével kapcsolatosan téves információk alapján téves nyilatkozatok jelenhettek meg a sajtóban. Az özvegy nyilatkozatában az a beállítás, mintha kérését nem a tényeknek megfelelően adták volna elő a kisgyűlésen, tévedés, mert közökirat: az előadói iv bizonyítja, hogy a kisgyűlésen nem is történt említés a sírhely kibővítéséről, hanem az özvegy által kért kettős kőkoporsó elkészítésének költségeiről volt szó. Az előadói iven szószerint idézve van az özvegy kérelme, tehát nem történt félrevezetés. A nyilatkozat szemrehányást tesz, hogy a hatóság 4 hónapig intézte ezt az ügyet, ezzel szemben a helyzet az, hogy a késedelmet az okozta, hogy be kellett szerezni a szakértői véleményeket, elsősorban Jankovics professzor írásos nyilatkozatát a balzsamozásra vonatkozóan. Amint ezek együtt voltak, a kérelem nyomában a kisgyűlés elé került.

— A nyilatkozat szövéteszi, hogy az én szavazatommal nyert többséget az elutasító javaslat. Nem is szólaltam volna fel, ha az egyik kisgyűlési tag ezt szükségessé nem tette volna. Az illető azt mondotta, hogy néhai Somogyi Szilveszter temetése még mindig nincs befejezve. Ezt az állítást kellett megcáfolnom, mert a néhai polgármester temetése és sírhe-

lyének kiépítése is azonos volt néhai Klebelsberg Kunóval. A kisgyűlési határozatban egyébként kifejezetten benne van, hogy a város közönsége elrendeli a koporsó teljes rendbehozatalát, ami a szakértői vélemények szerint teljesen jelentéktelen forrasztási munkával elvégezhető, anélkül, hogy a teljesen épségben levő koporsón annak nyoma maradjon.

— Nagyon helytelen az a beállítás, vagy felfogás, mintha a kérelem teljesítése ellen szavazott 10 kisgyűlési tag nem viseltetne époly elismeréssel és hálás kegyelettel a város nagy polgármesterének emléke iránt, mint az a kilenc, aki mellette szavazott. Pusztán elvi kérdéstről volt szó, hogy néhai Somogyi Szilveszter sírhelye pontosan néhai Klebelsberg Kunó sírhelyével azonos kiképzésű lévén, nem kívántak külsőségekben sem különbséget tenni a város két nagy alkotójának nyugalóhelyénél. Aki néhai Somogyi Szilveszter puritán jellemét és szerénységét ismerte, az elgondolhatja, hogy ő maga tiltakozott volna az ellen, hogy sírhelye ilyen megkülönböztetésben részesüljön.

— Ismétlem — végzi be a polgármester nyilatkozata —, nagyon sajnálatosnak tartom, hogy ez a kegyeletes ügy téves információk következtében ilyen beállításba került, éppen ezért tartottam szükségesnek — bár izlésemmel ellenkezik, hogy kegyeleti érzéseket a nyilvánosság előtt tárgyaljak — ezt a nyilatkozatomat megtenni, hogy ez az ügy helyes megvilágításba kerüljön. Remélem, a kérdés ezzel nyugvópontra kerül. Sem a város hatóságát, sem közönségét nem kell kitanítani, mivel tartozik néhai Somogyi Szilveszter emlékének.

Az igazságügyminiszter beszéde a zsidójavaslat általános vitájában

Szerdán folytatják a javaslat tárgyalását

Budapest, március 7. A képviselőház kedden folytatta a zsidójavaslat általános vitáját. Az első felszólalója Meizler Károly volt, aki a zsidóság faji, felekezeti problémáját tette szóvá. Szerinte nem lehet feladata az egyháznak, hogy a fajt is védje. Kifogásolta, hogy nem szüntetik meg a zsidó bérleteket és hogy a zsidóktól a kormány nem veszi el a budapesti bérházakat. Szerinte a javaslat nem korlátozza túlságosan a zsidóságot, mert a tőkét és az életjáradékot nem veszik el. A javaslatot a harmadik zsidótörvény reményében elfogadta.

Esztergályos János arról beszélt, mint keresztény, mint magyar, tiltakozik a gyűlölet uralma ellen. Beszélt a zsidóság asszimilációjáról és azt mondotta, hogy a béketárgyalások algalmával, amikor a románok azt hangoztatták, az erdélyi zsidóságot nem lehet a magyarság javára írni, a magyar békeküldöttség előterjesztésében leszögezte, hogy a zsidóság legnagyobb része asszimilálódott, el kell ismerni, hogy faji

szempontból a magyar zsidók nem zsidók, hanem magyarok. Szóváltotta a frontharcos zsidók ügyét és azt mondotta, ennél nagyobb halálanságot nem követelt még el a képviselőház.

Ezután Shvoy Kálmán felszólalása következett. Mindenki elismeri — mondotta —, hogy zsidókérdés van és hogy ennek törvényhozás útján való megoldása szükséges. A zsidókérdésnek két oka van. Az egyik a beszivárgók.

Rupert Rezső: Hol van a rendőrség? Hozzanak törvényt a beszivárgók ellen.

Shvoy Kálmán: A másik ok a zsidó töke kapzsisága és elbizakodottsága. Hogy ki zsidó, ki nem zsidó, nehéz ezt megállapítani, de bárhol húzzuk meg az elválasztó vonalat, mindig lesznek, akik ártatlanul szenvednek. Igazságos vonalat itt nem lehet húzni.

Határozati javaslatot nyújtott be, hogy zsidó olimpiai bajnokok ugyancsak a kivételek közé soroltassanak.

A kivételek közé kellene sorolni a Károly-csapatkereszték tulajdonosait is

és figyelembe kell venni, hogy nagy szolgálatot tettek a hazának például orvosok és mások, akik nem teljesítettek a barcoló csapatokkal szolgálatot. Akik hadifogságba kerültek és a háborút, mint hadifoglyok szenvedték végig, nem szerzhettek kiüntétést. Ezt is figyelembe kell venni. A hadiözvegyeket és hadiárvaikat minden körülmények között kivételek közé kell sorolni. Nem tartja igazságosnak és méltányosnak, hogy az ötvenszázalékos határt szabják meg a kivételekre nézve, hanem a húszöt százalékos határt ajánlja.

A hősi halottak között nincs különbség és ha ezek között nincs különbség, akkor nem lehet különbség a frontharcosok között sem

— mondotta —, majd eseteket sorolt fel a zsidó katonák hősiességéről. Határozati javaslatot nyújtott be arra nézve, hogy a frontharcosok kivételek számítsanak.

1000 pengőnél

magasabb árat is fizetek brilliáns kövek karáijáért.

Aranyat, ékszerzalogjegyet

magas áron veszek. Nagy óra- és ékszerjavító műhely
Laczkó ékszerész Kárász u. 14.
Delka-üzlet mellett. 97

Abban a reményben, hogy a részletes tárgyalás során sikerül a javaslaton bizonyos módosításokat véghezvinni és hogy ezt a nehéz kérdést ezzel végre nyugvópontra lehet hozni, a javaslatot általánosságban elfogadta.

Az igazságügyminiszter beszéde

Ezután Tasnády Nagy András igazságügyminiszter szólalt fel. Beszéde elején megköszönte Shvoy Kálmánnak előklő, tárgyilagos és európai hangú felszólalását, majd részletesen foglalkozott egyes ellenzéki szónokok beszédeivel. Rassay Károly azt mondta, hogy ki kell küszöbölni a közéletből ezt az izgató anyagot. Igaza volt Rassaynak, de ennek az a feltétele, hogy emeljük ezt a javaslatot törvényvé.

Az igazságügyminiszter ezután részleteket olvasott fel a zsidók ellen intézkedéseket kérő felirati tervezetből, majd arra való hivatkozással, hogy a magyar történelem nem 1867-ben kezdődik és hogy már előzően is hoztak a zsidók ellen rendszabályokat, ismertette mindazokat a rendelkezéseket, amelyek akas az Árpádok, akár Nagy Lajos, Mátyás király korában keletkeztek.

Rupert Rezső: Hát már Árpád alatt is voltak a zsidók? Rémes! Rajniss sokkal később jött!

Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter hangsúlyozta ezután, hogy a zsidók részére az ország, vagy a király mindig akkor tett kedvező intézkedéseket, amikor nagyon rosszul állt a nemzet sorsa. Hivatkozik Kossuthra, Kölcseyre, Széchenyire is az emancipáció ellen volt, Deák Ferenc is csak az esetben volt hajlandó hozzájárulni az emancipációhoz, ha ugyanakkor megakadályozták a bevándorlást.

— Én nem találok ebben a javaslatban embertelenséget — folytatta. Mert talán csak nem embertelenség az, hogy ez a nemzet végre változtani akar nagylelkűségén, mellyel eddig háttérbe hagyta szorítani magát. A nemzet lelki arculata fokról-fokra változott és az ország kénytelen volt észrevenni, hogy saját fiainak százezrei nem lettek honukat a hazában. A tehetséges magyar parasztfjak a zsidók miatt nem melkedhetnek fel a magyar középosztályba.

— Üres antiszemitizmus-e annak megállapítása, hogy a töke, amely magyar munkából született, a magyar népet nem szolgálja úgy, ahogyan szolgálnia kellene. Nem kell ahhoz gyűlölet, hogy ezeket megállapítsuk és nincs is bennünk a gyűlöletnek egy szikrája sem. Allandóan hangoztatják, hogy sokszázezren maradnak majd kenyer nélkül. Szemünkre vetik — mondotta —, hogy a rémet Budapestet a zsidók magyarosították meg. Hát nem volt nekünk Blaha Lujzánk? Nem voltak iskoláink? Nem volt törvényhozásunk? Nem voltak bíróságaink? Hát csak a zsidó kereskedelem járult hozzá a főváros elmagyarosításához?

Rupert Rezső: Óbudán, Budakeszin most is milyen szépen beszélnek magyarul!

Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter: Rupert képviselő ur külön javaslatot nyújtott be és ebben azt állítja, hogy rettenetes az a javaslat, hogy 600.000 zsidóból másfélmillió zsidót csinál. Minden hivatalos közleményből megállapítható, hogy Csonka-Magyarországon a zsidók száma az 1930-iki népszámlálás szerint 444.507 volt. Ez a szám azóta természetesen megváltozott. A keresztény-zsidó házasságból születettek száma 48-50.000, a Felvidék zsidó lakosságát beleszámítva, 550.000-re lehet tenni azoknak a számát, akik a mai Magyarország területén a javaslat értelmében zsidóknak számítanak. A statisztika

Korzó Mozi Szerda, csütörtök
Az álarcos orófnő
izgalmas kalandorfilm. Fősz.: CLARE TREVOR
és a
Fantom trubadur vizjáték. 5, 7, 9

BELVÁROSI MOZI Szerdától péntekig
Finom uriház
A Metro filmgyár hallatlanul mulatságos vizjátéka. A főszerepben: Constanze Bennett és Brian Aherne 5, 7, 9

Süt a nap
1 BELVÁROSI MOZIBAN. Szombat.

Széchenyi Mozi Szerdán is 5, 7, 9
Prolongálva a legjobb magyar filmjáték
Vadrózsa
Dayka, Rózsahegyi, Simor, Ördög K., Lehota, Pethes
Következik
HARRY BAUR nagy alakítása
Marokkói lázadás